Poczta opłacona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI
WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 18 marca 1930 roku. 249.

Treść numeru:

-----oooo§oooo-----

§

II.ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

Budżet Litwy na rok 1930.

"Tautos Ukis" Nr.2 z lutego 1930 r.Art.p.t."Budżet Państwa na rok Witolda Wielkiego 1930".

Budżet państwa na rok 1929 został wykonany przy 299.201 tys. lt. dochodu i 269.959 tys.lt. wydatków, czyli - nadwyżka wyniosła 29.242.000 lt.

Nadwyżka ta znalazła się z powodu tego, iż w roku tym wpływów było więcej, a wydatków mniej, niż przewidziano.

Dochody /w tys.lt./:

	Przewidziano w 1929 r.	Wydano w 1929 r.	Saldo.
a/ zwyczajne	277.527	296.059	+ 18.532
b/ nadzwyczajne	2.701	3.142	+ 441
bez salda:39.339.000 lt.			
Ogółem:			+ 18.973

Wydatki /w tys.lt./:

a/ zwyczajne	238.588	228.564	+ 10.024
b/ nadzwyczajne	41.640	41.395	+ 245
Ogółem:			+ 10.269

Zwiększenie dochodów przewidzianych w budżecie sum przeważnie przypada na następujące pozycje:

1/ Podatki bezpośrednie		+ 3.032.000 lt.
a/ podatek gruntowy	1.135.000 lt.	
b/ " dochodowy	756.000 "	
2/ Podatki pośrednie		+ 8.957.000 lt.
a/ cło	7.238.000 lt.	
b/ akcyza tytoniowa	1.214.000 "	
3/ Opłaty		- 1.613.000 lt.
4/ Dochody monopolowe		+ 1.160.000 "
5/ Dochody przedsiębiorstw państwowych		+ 6.737.000 "
a/ koleje	6.067.000 lt.	

Dochody z mienia państwowego obniżyły się o 2.435.000 lt. Ta negatywna różnica przypada wyjątkowo na dochody ze sprzedaży lasu - 2.435.000 lt.

Zmniejszenie wydatków w 1929 r. szczególnie zaznaczyło się w następujących ministerstwach:

1.	Ministerstwo Oświaty	2.923.000 lt.
2.	" Komunikacji	1.625.000 "
3.	" Rolnictwa	1.540.000 "
4.	" Skarbu	1.748.000 "

Tak, w krótkich zarysach, przedstawia się wykonywanie wydatków w budżecie państwa na rok 1929.

Przyjęty przez Gabinet Ministrów budżet państwa na rok 1930 zbilansowany został następująco:

Dochody:

zwyczajne	274.793.112 lt.
nadzwyczajne	45.461.543 "
Ogółem:	320.254.655 "

Wydatki:

zwyczajne	248.299.953 "
nadzwyczajne	71.954.702 "
Ogółem:	320.254.655 "

W y d a t k i .

/w tys.lt./:

	Przewidziano w 1929 r.	Wykonano w 1929 r.	Przewidziano w 1930 r.
Wydatki zwyczajne:			
Prezydent Państwa	353,9	353,5	307,7
Sejm	192,6	135,7	483,8
Gabinet Ministrów	3.283,0	3.254,5	3.297,1
Rada Państwa	300,6	[illegible]53,8	457,7
Guberbatura kraju Klajpedzkiego	371,0	360,7	340,1
Kontrola Państwa	1.211,1	1.160,4	1.340,6
Ministerstwo Wojny	46.875,0	46.325,9	48.766,0
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	24.148,3	23.321,9	25.745,1
Ministerstwo Skarbu	32.855,1	31.106,7	29.612,2
Ministerstwo Rolnictwa	22.452,1	20.911,[illegible]	25.850,7
Ministerstwo Oświaty	36.107,3	33.179,1	37.637,2
Ministerstwo Sprawiedliwości	9.715,5	9.498,7	9.922,6
Ministerstwo Komunikacji	56.056,0	54.427,9	58.616,4
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	4.666,1	4.223,5	5.422,5
Ogółem:	238.587,7	222.564,0	248.300,0
Wydatki nadzwyczajne:			
Kontrola Państwa	33,0	33,0	-
Ministerstwo Wojny	3.014,0	3.005,4	7.304,0
" Spraw Wewnętrznych	600,0	646,1	401,7
" Skarbu	16.412,3	15.818,5	29.548,2
" Rolnictwa	14.129,5	14.124,4	13.085,0
" Oświaty	1.485,9	1.108,[illegible]	1.066,2
" Sprawiedliwości	239,0	458,8	1.435,1
" Komunikacji	5.47[illegible],4	6.007,7	15.855,5
" Spraw Zagranicznych	250,0	193,1	260,0
Ogółem:	41.[illegible]40,1	41.395,9	71.934,7
Razem wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych:	280.227,8	2[illegible]9.959,9	320.2[illegible]4,7

Wydatki budżetu na rok 1930, w porównaniu z rokiem ubiegłym, zwiększyły się:

wydatki zwyczajne	[illegible].712,3	tys.lt.
" nadzwyczajne	30.31[illegible],[illegible]	" "
Ogółem:	[illegible]0.026,9	" "

Znaczniejsze zwiększenie się zwyczajnych wydatków zaznacza się w preliminarzach następujących ministerstw:

Ministerstwo Komunikacji	2.[illegible]60,4	tys.lt.
" Rolnictwa	2.398,8	" "
" Wojny	9.891,0	" "
" Spraw Wewnętrzn.	1.596,8	" "
" Oświaty	1.529,3	" "

Znaczniejsze zwiększenie wydatków nadzwyczajnych przypada na preliminarze następujących ministerstw:

Ministerstwo Skarbu	13.135,9	tys.lt.
" Komunikacji	10.379,1	" "
" Wojny	4.294,0	" "
" Oświaty	2.579,3	" "

Na pytanie, w jakim kierunku rozszerzył się budżet państwa na rok 1930, należy odpowiedzieć:

1/ przedewszystkiem w kierunku gospodarczym, gdyż na finansowanie komunikacji i rolnictwa z ogólnie zwiększonej sumy przypada 23.149,9 Tys.lt.,

2/ w kierunku obrony kraju 7.781,8 tys.lt.

3/ " oświaty 4.109,2 " "

W ogólnej sumie wydatków budżetu pierwsze miejsce zajmuje:

Ministerstwo Komunikacji	74.471,9 tys.lt.
" Wojny	56.060,0 " "

Dominowanie i zwiększenie wydatków Ministerstwa Komunikacji, o ile wykonywanie tych wydatków jest racjonalne pod względem interesów gospodarczych naszego kraju, jest zupełnie uzasadnione.

Preliminarz wydatków Ministerstwa Rolnictwa bez względu nato, iż obecnie na rolnictwie jest oparta cała gospodarka kraju i dokłada się wielkich wysiłków w kierunku jego zreformowania - swemi rozmiarami nie może się porównać z wyżej wspomnianym preliminarzem. Na preliminarz Ministerstwa Rolnictwa przypada 33.935,7 tys.lt. Mylnym byłby jednak wniosek, iż z ogólnej sumy budżetowej rolnictwu wyznacza się w takiej samej proporcji mniej środków. Na rolnictwo przypadają jeszcze środki z preliminarza Ministerstwa Skarbu w postaci różnych pożyczek i zapomóg, np. środki dla Banku Ziemskiego, zapomogi z roku ubiegłego na finansowanie rolników z północy i inne. W ten sposób na rolnictwo przypada nieco więcej środków, niż to zostało oficjalnie wyznaczone w preliminarzu Ministerstwa Rolnictwa. To też można powiedzieć, że Ministerstwo Rolnictwa w granicach wydatków budżetu państwa zajmuje jedno z pierwszych miejsc.

Wydatki zwyczajne przy ich dokładnem rozważaniu zmuszają dłużej zatrzymać się na preliminarzach tych ministerstw, których działalność jest bezpośrednio połączona z życiem gospodarczem Litwy, mianowicie - ministerstw Rolnictwa, Komunikacji i Skarbu. Wskazanem byłoby tu wydatki powyższych ministerstw podzielić na dwie grupy: 1-o administracyjne i 2-o gospodarcze.

Ważniejsze wydatki Ministerstwa Rolnictwa dzielą się następująco:

	W 1929 r.przewidziano /w tys.lt./.	W 1930 r. przewidziano /w tys.lt./.
Pensje	11.324	12.517
Wydatki kancelaryjne i gospodarcze	805	851
Różne potrzeby	2.029	2.000
Razem wydatków administracyjnych:	14.158	15.368
Na kulturę rolną	4.814	6.362
Torfowiska i gospodarstwa majątkowe	167	182
Gospodarstwo leśne	534	653
Instytucje naukowe	320	298
Razem wydatków gospodarczych:	5.835	7.495

Podział ważniejszych wydatków w Ministerstwie Skarbu według poszczególnych pozycyj:

Pensje	5.229	5.219
Wydatki kancelaryjne i gospodarcze	1.000	1.217
Różne potrzeby	1.248	1.460
Razem wydatków administracyjnych:	7.470	8.896
Monopol wódczany	8.857	7.503
Opłacenie długów	651	667
" procentów	2.836	2.717
Udzielenie różnych pożyczek	2.020	372
Opłacenie podatków	599	592
Razem wydatków gospodarczych:	15.013	12.251
Wydatki emerytalne	2.870	1.314
Dla kraju Kłajpedzkiego	6.300	6.600

Podział ważniejszych wydatków Ministerstwa Komunikacji, według poszczególnych pozycyj, jest następujący:

	Przewidziano w 1929 r./tys.lt./	Przewidziano w 1930 r./tys.lt./
Pensje	25.263	27.588
Wydatki kancelaryjne i gospodarcze	1.189	1.294
Różne potrzeby	869	879
Razem wydatków administracyjnych:	27.321	29.761
Wydatki eksploatacyjne kolei	1[illegible].893	19.538
Wydatki telefonów i telegrafów	1.409	1.395
" Drogowe	4.402	4.698
" na utrzymanie statków	942	1.057
Prace hydrotechniczne i rzeczne	626	650
Razem wydatków gospodarczych:	36.272	37.338

Ten podział wydatków jest bardzo niejednakowy. Stosunek wydatków administracyjnych i gospodarczych kształtuje się w sposób następujący:

Ministerstwo Rolnictwa mniejwięcej jak	2:1	
" Komunikacji " "	1:1,3	
" Skarbu " "	1:1,5/2/	

Wydatki innych ministerstw, jak np. Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych, i innych, są nawskroś administracyjne i pod względem gospodarczym nic o nich nie można powiedzieć.

Wydatki nadzwyczajne w 1930 roku wynoszą 71.[illegible]54,7 tys.lt., czyli stanowią więcej, niż 30 % wydatków zwyczajnych i o 30.314,6 tys.lt. są większe od wydatków nadzwyczajnych, przewidzianych w roku ubiegłym.

Większe sumy wydatków wykazują preliminarze następujących ministerstw:

	Przewidziano w 1929 r./w tys.lt./	Przewidziano w 1930 r./tys.lt./
Ministerstwo Skarbu	16.412	29.548
" Komunikacji	5.476	15.355
" Rolnictwa	14.12[illegible]	13.085

Według poszczególnych ministerstw, ważniejsze pozycje wydatków nadzwyczajnych dzielą się następująco:

w Ministerstwie Skarbu:		
Wydatki na rozrachowanie się z funduszem emerytalnym	-	13.385
" " kapitał obrotu kolejowego	-	5.400
Zwrot wydatków, połączonych z okupacją kraju Kłajpedzkiego	1.754	2.500
Udzielenie pożyczek	-	2.250
Ogółem:	1.754	23.535
w Ministerstwie Rolnictwa:		
Bankowi Ziemskiemu	7.035	5.050
Na meljoracje	5.200	6.000
Ogółem:	12.235	11.050
w Ministerstwie Komunikacji:		
Budownictwo kolejowe:	-	3.070
Rozszerzenie portu Kłajpedzkiego	20	1.500
Nowe drogi i szose	970	1.495
Remont kapitału kolejowego	1.760	4.972
Ogółem:	2.750	11.037

/c.d.n./

[illegible]

III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s A i d a s" o s z p i e g o s t w i e .

"Lietuvos Aidas"Nr.60 z dn.14.III.1930 r.Art.p.t."O zdrajcach". Streszczenie:

Wiadomość o aresztowaniu pracownika ze Związku Strzelców, który szpiegował na rzecz Polski, poruszyła nasze społeczeństwo. Zaczęto zaraz mówić o jakiejś organizacji szpiegów i zdrajców i wiadomości te doszły uszu korespondentów pism zagranicznych, którzy zawiadomili swe pisma o niezwykłej aferze szpiegowskiej w naszym Związku strzelców. Nam jest znany tylko komunikat o aresztowaniu Wilkickiego i porucznika Kowalewskiego, a więc niema żadnych podstaw do tworzenia pogłosek, a jeszcze mniej - do zwątpienia w moralną moc związku strzelców.

Nieprzyjemnem jest, że poszczególny członek jakiejś organizacji skompromituje się i rzuca jakgdyby cień na tę organizację. Praktyka jednak dowiodła, że takie rzeczy nierzadko się zdarzają. Smutnie się sprawa przedstawia, że członek organizacji nietylko kompromituje siębie, lecz staje się zdrajcą, sprzedaje za pieniądze swój naród i państwo i w ten sposób staje się najgorszym wrogiem swego kraju.

Nie wzrusza nas że od czasu do czasu w tej czy innej instytucji może się znaleźć szpieg obcego państwa . O wiele więcej troski nabawia nas myśl, jak ostrożnie należy patrzeć na ludzi, którym się powierza odpowiedzialną pracę szczególnie w dziedzinie obronie kraju. Ma tu znaczenie nietylko zdolność człowieka, lecz i jego zalety, jego uczciwość. Coprawda, trudno poznać te zalety, trudniej, niż np. stronę intelektualną. Za to jednak należy więcej znaczenia nadawać uczciwości i cnocie.

Ostatnia sprawa szpiegowska może nauczyć nasze społeczeństwo dwóch rzeczy: przedewszystkiem,że obce państwa, szczególnie wroga dla nas Polska, jest zainteresowana w otrzymaniu tajnych wiadomości o naszym kraju i jego sile i że w tym celu szuka zdrajców albo wysyła szpiegów. To też nietylko obowiązkiem policji kryminalnej i organów obrony kraju jest czuwanie, aby szpiegostwo to nie miało miejsca, albo przynajmniej było jaknajbardziej utrudnione. Drugą przestrogą jest ta, iż należy być bardzo ostrożnym, szczególnie tam, gdzie są zbierane niepodlegające publicznemu opublikowaniu wiadomości o ochronie naszego kraju i jej organizacji.

Mylnemby jednak było, gdyby społeczeństwo nasze ogarnęła pewna psychoza szpiegowska. Posądzanie tej czy innej osoby bezpodstwanie byłoby jedynie objawem wielkiej demoralizacji. Sądzimy, że rozpowszechniane w Kownie wiadomości o wykryciu jakiejś organizacji szpiegowskiej i przewidzianych aresztowaniach, są owocem moralnego nieopanowania. Coprawda, być może, iż niektórzy chcieli w ten sposób poniżyć autorytet związku strzelców, gdyż niektórym się nie podoba, iż stoi on nietylko na straży przeciw zewnętrznym wrogom Litwy, lecz, będąc organizacją zbrojną o charakterze narodowym, w każdej chwili gotowy jest bronić i ustrój wewnętrzny kraju, gdyby ktoś chciał go mącić.-

W y r o k w s p r a w i e o r g a n i z a c j i k o m u n i s t y c z n e j . Sąd wojenny wydał wyrok w sprawie miejscowej organizacji młodzieży komunistycznej w Poniewieżu. Z 36 podsądnych jeden został skazany na 8 lat ciężkiego więzienia, 2 - na 6 lat, 5 - na 1 rok i 10 miesięcy, 10 - na warunkową karę więzienia od 1 do 2 lat. Resztę oskarżonych uznano za niewinnych.-

S t a t y s t y k a p r z e s t ę p c z o ś c i w L i t w i e . W ciągu lutego dokonano w Litwie 1.077 przestępstw, w tem: 10 zabójstw i 13 - dzieciobójstw. 753 przestępstwa zostały wykryte.-